

GEINTEGREERD BREED ONTHAAL

TOOLBOX

Intrafamiliaal geweld

INTRO

Verduurzamen en implementeren

- Met de samenwerkingsverbanden GBO in Oost-Vlaanderen werkten de voorbije jaren aan een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening.
- We willen alle opgebouwde expertise, methodieken en goede praktijken niet verloren laten gaan.
- Daarom werkten we drie handige instrumenten uit voor de partners en hun medewerkers.

Gemene delers

- Hoewel we als partners en contexten verschillen, delen we ook de doelstellingen, realiteiten, hulpvragen en vooral de ambitie om een geïntegreerd breed onthaal mogelijk te maken! Want mensen tot hun recht laten komen, dat is wat ons verbindt!
- De instrumenten zijn dan ook een vertaling van de gemene delers tussen de partners, gebaseerd op onze ervaring en expertise.

ONDERSTEUNENDE INSTRUMENTEN

Handboek GBO

OOST-VLAANDEREN

Alexia Verstraete en Steffi Beyaert
COORDINATOR GBO | PANACEA EN DENDER-ZUID – VLAAMSE ARDENNEN

Methodieken GBO

OOST-VLAANDEREN

Alexia Verstraete en Steffi Beyaert
COORDINATOR GBO | PANACEA EN DENDER-ZUID – VLAAMSE ARDENNEN

TOOLBOX

Geïntegreerd Breed Onthaal

INLEIDING

In deze toolbox bundelen we praktische tools die jij als (onthaal)hulpverlener kan gebruiken om de opdrachten van het samenwerkingsverband Geïntegreerd Breed Onthaal uit te voeren, met een focus op de brede vraagverheldering en rechtenverkenning.

Je legt de bundel best niet te ver weg: leg hem in jouw ladekast, steek hem tussen jouw notitieboek,...
Deze bundel dient als een inspiratiebron en hulpmiddel tijdens het vraagverhelderend en rechtenverkennend proces. Bekijk hem eens voor of na een gesprek met een cliënt. Misschien zie je een stap of partner waaraan je niet eerder dacht?

INHOUD

ALGEMEEN

Geïntegreerd breed onthaal

Reflectievragen casusoverleg: vragen die je tijdens een casusoverleg of zelfreflectie kan gebruiken om na te denken over het onthaaltraject, om in te schatten of het ‘goed onthaal’ was en of de GBO-principes gehanteerd werden.

Algemene flowchart GBO - vanuit de onthaalopdrachten

Proactief en outreachend werken

- Doorverwijzen op eerste lijn: nuttige informatie voor toeleiders

Beluisteren en verhelderen

- Ondersteunende (schaal)vragen

Rechten verkennen en realiseren

- Aanbod partners per levensdomein
- Rechtenverkenner - korte checklist

Doorverwijzen en opvolgen

- Consultlijnen
- Minimale informatie bij schakelen

THEMATISCH

Kindreflex

- Flowchart
- Hulpbronnen en partners

Vroegtijdige zorgplanning

- Flowchart
- Hulpbronnen en partners

Intrafamiliaal geweld

- Flowchart
- Hulpbronnen en partners

Rouw en Verlies

- Flowchart
- Achtergrondinformatie
- Hulpbronnen en Partners

Specifieke expertise

- Nuttige linken en hulpbronnen

HANDBOEK

Handboek GBO

OOST-VLAANDEREN

Alexia Verstraete en Steffi Beyaert
COORDINATOR GBO | PANACEA EN DENDER-ZUID – VLAAMSE ARDENNEN

Naslagwerk voor (onthaal)hulpverleners

- Alles wat je moet weten over het samenwerkingsverband GBO gebundeld in één document
 - Wat is GBO?
 - Opdrachten van het samenwerkingsverband
 - Uitgangspunten
 - Samenwerken gegevensdeling
- Helpend en richtinggevend
- Naslagwerk met combinatie van theorie, inspiratie en concrete voorbeelden uit de praktijk
- Ideaal voor nieuwe medewerkers, stagiairs,... of om eens op te frissen voor wie al langer meedraait.
- Zoek adhv de inhoudstafel datgene wat je nodig hebt.

METHODIEKENBUNDEL

Methodieken GBO

OOST-VLAANDEREN

Alexia Verstraete en Steffi Beyaert
COORDINATOR GBO | PANACEA EN DENDER-ZUID – VLAAMSE ARDENNEN

Methodieken binnen team

- Ondersteunend binnen dagelijkse werking en gezamenlijke doelstellingen
- Praktisch en toegankelijk hulpmiddel
- Stimuleert reflectie, uitwisseling en gezamenlijke denkkraft.
- Methodieken tijdens overlegmomenten, casusbesprekingen, cliëntgesprekken, brainstormsessies, intervisies,...
- Aanvullend op goede praktijken uit het handboek

TOOLBOX

TOOLBOX

Geïntegreerd Breed Onthaal

INLEIDING

In deze toolbox bundelen we praktische tools die jij als (onthaal)hulpverlener kan gebruiken om de opdrachten van het samenwerkingsverband Geïntegreerd Breed Onthaal uit te voeren, met een focus op de brede vraagverheldering en rechtenverkenning.

Je legt de bundel best niet te ver weg: leg hem in jouw ladekast, steek hem tussen jouw notitieboek,...
Deze bundel dient als een inspiratiebron en hulpmiddel tijdens het vraagverhelderend en rechtenverkennend proces. Bekijk hem eens voor of na een gesprek met een cliënt. Misschien zie je een stap of partner waaraan je niet eerder dacht?

INHOUD

ALGEMEEN

Geïntegreerd breed onthaal

Reflectievragen casusoverleg: vragen die je tijdens een casusoverleg of zelfreflectie kan gebruiken om na te denken over het onthaaltraject, om in te schatten of het 'goed onthaal' was en of de GBO-principes gehanteerd werden.

Algemene flowchart GBO - vanuit de onthaalopdrachten

Proactief en outreachend werken

- Doorverwijzen op eerste lijn: nuttige informatie voor toeleiders

Beluisteren en verhelderen

- Ondersteunende (schaal)vragen

Rechten verkennen en realiseren

- Aanbod partners per levensdomein
- Rechtenverkenner - korte checklist

Doorverwijzen en opvolgen

- Consultlijnen
- Minimale informatie bij schakelen

THEMATISCH

Kindreflex

- Flowchart
- Hulpbronnen en partners

Vroegtijdige zorgplanning

- Flowchart
- Hulpbronnen en partners

Intrafamiliaal geweld

- Flowchart
- Hulpbronnen en partners

Rouw en Verlies

- Flowchart
- Achtergrondinformatie
- Hulpbronnen en Partners

Specifieke expertise

- Nuttige linken en hulpbronnen

© 2025 Alexia Verstraete, Steffi Beyaert

Praktische bundel voor op jouw bureau

- Bundeling van praktische tools zoals stappenplannen en overzicht hulpbronnen
- Opdrachten GBO in de praktijk, focus op brede vraagverheldering en rechtenverkenning
- Handig hulpmiddel voor alle GBO-hulpverleners
- Algemeen
 - Reflectievragen
 - Flowchart vanuit GBO-onthaalopdrachten
- Thematisch
 - Kindreflex
 - Vroegtijdige zorgplanning
 - Intrafamiliaal geweld
 - Rouw en verlies
 - Specifieke expertise

VRAGEN OF EEN FOUT GESPOT?

Merk je een fout in één van de instrumenten? Een link werkt niet meer? Contactgegevens zijn niet meer correct? Je hebt een vraag over de tools?

Laat het weten aan de collega's van de eerstelijnszone Vlaamse Ardennen via info@elz-vlar.be.

Zij passen het aan en verspreiden de juiste versie.

WIE BEN IK?

Ik ben Lotte Wylleman, **Casusondersteuner Intrafamiliaal Geweld** binnen de politiezone Vlaamse Ardennen, **Veilig Huis** Oost-Vlaanderen.

Waarom het thema IFG linken met GBO?

- **Intersectorale samenwerking** als noodzakelijke oplossing om IFG te doorbreken
- **Signalen** van hulpverleners en professionals rond het **tekort** aan **know-how en handvaten**
- IFG is een thema waarover nog veel **taboe** heerst

VEILIG HUIS

OVER VEILIG HUIS

Wat is Veilig Huis?

“Veilig Huis is een **netwerkorganisatie** die zorgt voor **verbinding** tussen **gezinnen** en de betrokken **diensten**. Veilig Huis brengt verschillende diensten, die een rol spelen in de aanpak van intrafamiliaal geweld, **samen onder één dak**. Het vertrekpunt is steeds een bezorgdheid en de wens om gezinnen te helpen. Dit d.m.v. een **duurzame, gecoördineerde, integrale aanpak**.”

Wat biedt Veilig Huis?

- Biedt **ondersteuning** aan gezinnen en diensten
- Creëert **duidelijkheid** in de veelheid aan hulp- en dienstverlening
- Zorgt voor een **verbinding** tussen de cliënt, het gezin en alle betrokken diensten.
- Gaat **in gesprek** en brengt in kaart welke diensten met jouw gezin aan de slag zijn; samen bekijken we waar de moeilijkheden zitten en wat er nodig is.
- Neemt, in samenspraak, **contact** op met **andere diensten** die betrokken zijn bij het gezin.
- Verwijst jou en je gezin door wanneer dat nodig is.
- **Organiseert overleg** waarbij alle betrokken diensten rond de tafel zitten om het aanbod goed op elkaar af te stemmen, zodat het gezin beter geholpen kan worden.
- Blijft het dossier **opvolgen** zolang dat nodig is.

INTRAFAMILIAAL GEWELD

Over geweld?

“**Intrafamiliaal geweld** (IFG) is iedere vorm van fysiek, seksueel, psychisch of economisch geweld tussen leden van eenzelfde familie, ongeacht hun leeftijd.”

(COL 3/2006 van 1 maart 2006 van het college van procureurs-generaal)

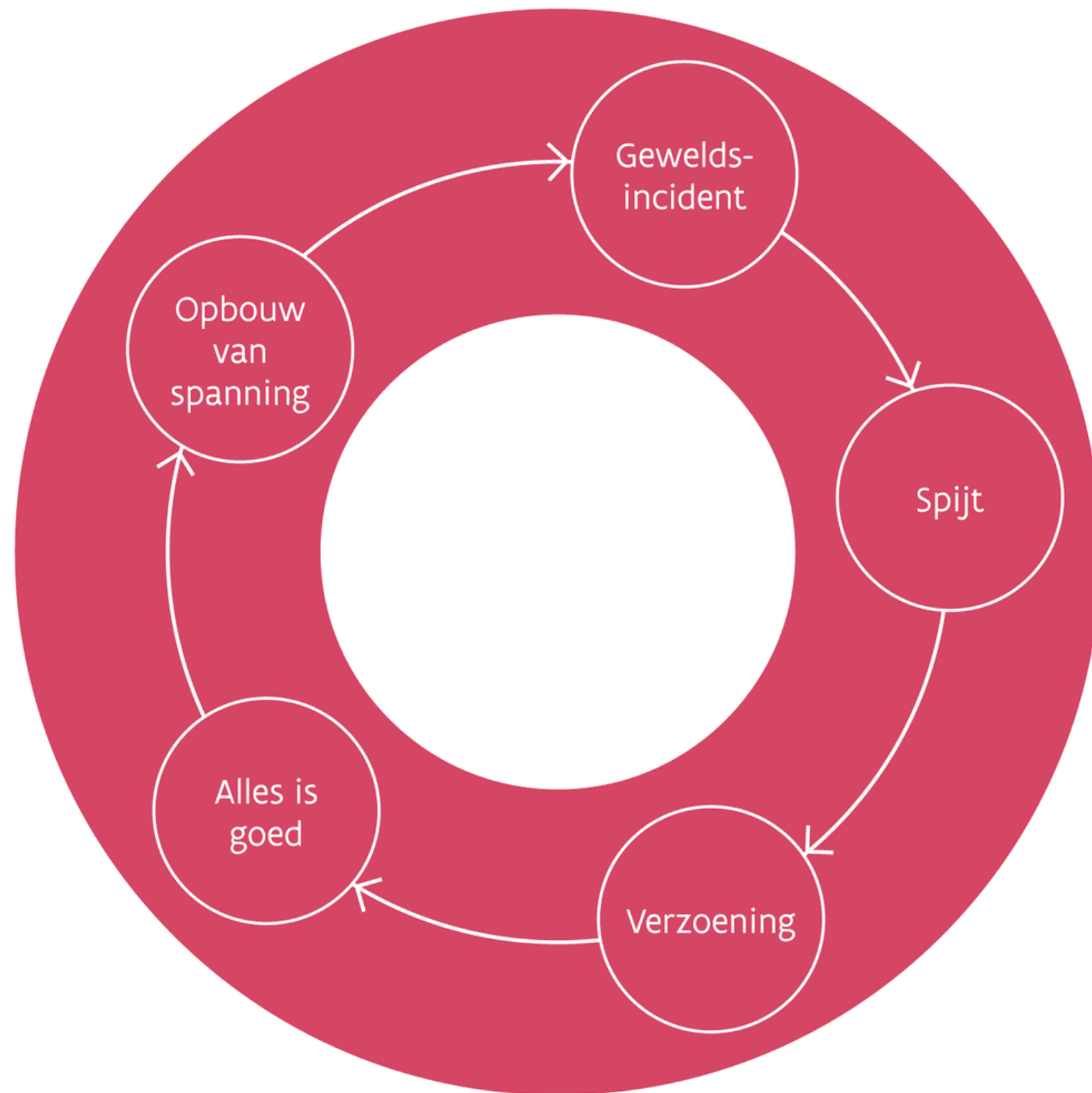
Reden om niet te melden

- **Angst** voor escalatie
- **Loyaliteit** of liefde voor de dader
- **Schaamte** of **schuldgevoel**
- Angst voor **stigma** of **oordeel** van de omgeving
- Willen dat het **gezin** bij elkaar blijft
- Financiële of verblijfsrechtelijke **afhankelijkheid**
- **Geen vertrouwen** in politie/hulpdiensten
- **Onzekerheid** over de gevolgen van een melding

Gevolgen van IFG

- **Lichamelijk**: verwondingen, chronische pijn, gezondheidsklachten
- **Psychisch**: angst, depressie, PTSS, laag zelfbeeld
- **Sociaal**: isolement, verlies van sociale contacten, schaamte
- **Economisch**: verlies van werk, financiële afhankelijkheid, armoede
- Voor **kinderen**: ontwikkelingsproblemen, gedragsstoornissen, herhaling van geweld in volgende generatie
- Relatie met **diensten**: wantrouwen tegenover politie, justitie of hulpverlening

CIRKEL VAN GEWELD

Geweld verschilt van ruzie of relatieproblemen in die zin dat het **zich herhaalt** en **vaak erger wordt**. Het start meestal relatief onschuldig met een kwetsende opmerking of jaloerse uithaal. De spanning bouwt zich meer en meer op. Het komt tot een aanvaring of ontploffing waarbij geweld gebruikt wordt. Daarna kalmeert de situatie weer even, belooft men dat het nooit meer zal gebeuren, tot het weer zover is.

Er is sprake van een **cirkel van geweld**: periodes van rust volgen periodes van steeds erger geweld op.

ENKELE VORMEN VAN IFG

Partnergeweld

Geweld dat plaatsvindt tussen **(ex-)partners** in een intieme relatie. Het kan gaan om **lichamelijk, seksueel, psychisch** of **economisch** geweld, en komt voor in alle leeftijden, culturen en sociale lagen.

bv. Stalking

Ouder-mishandeling

Geweld of **grensoverschrijdend** gedrag door een kind **tegenover** één of beide **ouders**. Dit kan lichamelijk, verbaal, psychisch of financieel van aard zijn en komt voor bij zowel minderjarige als volwassen kinderen.

bv. Een zoon duwt of slaat zijn moeder wanneer zij hem ergens op aanspreekt.

Eergerelateerd geweld

Geweld dat wordt gepleegd om de **vermeende eer** van een persoon, familie of gemeenschap te **beschermen** of **herstellen**. Het komt vaak voor bij conflicten rond relaties, seksualiteit of gedrag dat als oneerbaar wordt gezien.

bv. Een gedwongen huwelijk om de eer van een familie te herstellen.

Kinder-mishandeling

Elke vorm van **geweld, mishandeling** of **verwaarlozing** van een minderjarige, die leidt tot **schade** of een ernstige **bedreiging** voor de ontwikkeling van het **kind**. Dit kan lichamelijk, emotioneel, seksueel of door het onthouden van zorg (verwaarlozing) zijn.

bv. Ouders die hun kind vaak zonder eten naar bed laten gaan.

Siblinggeweld

Geweld **tussen broers en zussen**, waarbij sprake is van **herhaald en intentioneel lichamelijk, emotioneel of seksueel geweld**. Het gaat verder dan gewone ruzies en kan schadelijk zijn voor de ontwikkeling en het welzijn van één of beide kinderen.

bv. Een oudere broer slaat en kleineert zijn zus regelmatig, vernielt haar spullen

Ouderen-misbehandeling

Elke vorm van **misbruik** of **verwaarlozing** van een **oudere persoon**, meestal door iemand uit de directe omgeving, zoals een familielid, mantelzorger of hulpverlener.

bv. Het onthouden van de noodzakelijke zorg voor een oudere.

HERKENNEN EN BESPREEKBAAR MAKEN VAN INTRAFAMILIAAL GEWELD

Waarom zo belangrijk?

Partnerrelaties, gezinnen en families zijn **complexe en dynamische systemen**. Als lid van zo een systeem worden zaken als IFG snel **genormaliseerd** of vanuit een **loyaliteit** opgenomen in de dagdagelijkse handelingen van het gezin. Door signalen bespreekbaar te maken **doorbreek** je deze **normalisering, het taboe** waardoor het gezin opnieuw in beweging kan komen.

Anders dan bij andere geweldsvormen blijven de betrokkenen vaak deel uitmaken van elkaars leefwereld. Dit verhoogt het risico op verdere **escalatie** en **herhaling**. Bovendien is geweld vaak **verweven met allerlei andere problematieken**. Denk aan financiële, relationele of gezondheidsproblemen, huisvesting, verslaving, opvoedingsstress, een psychische kwetsbaarheid of trauma, culturele factoren...

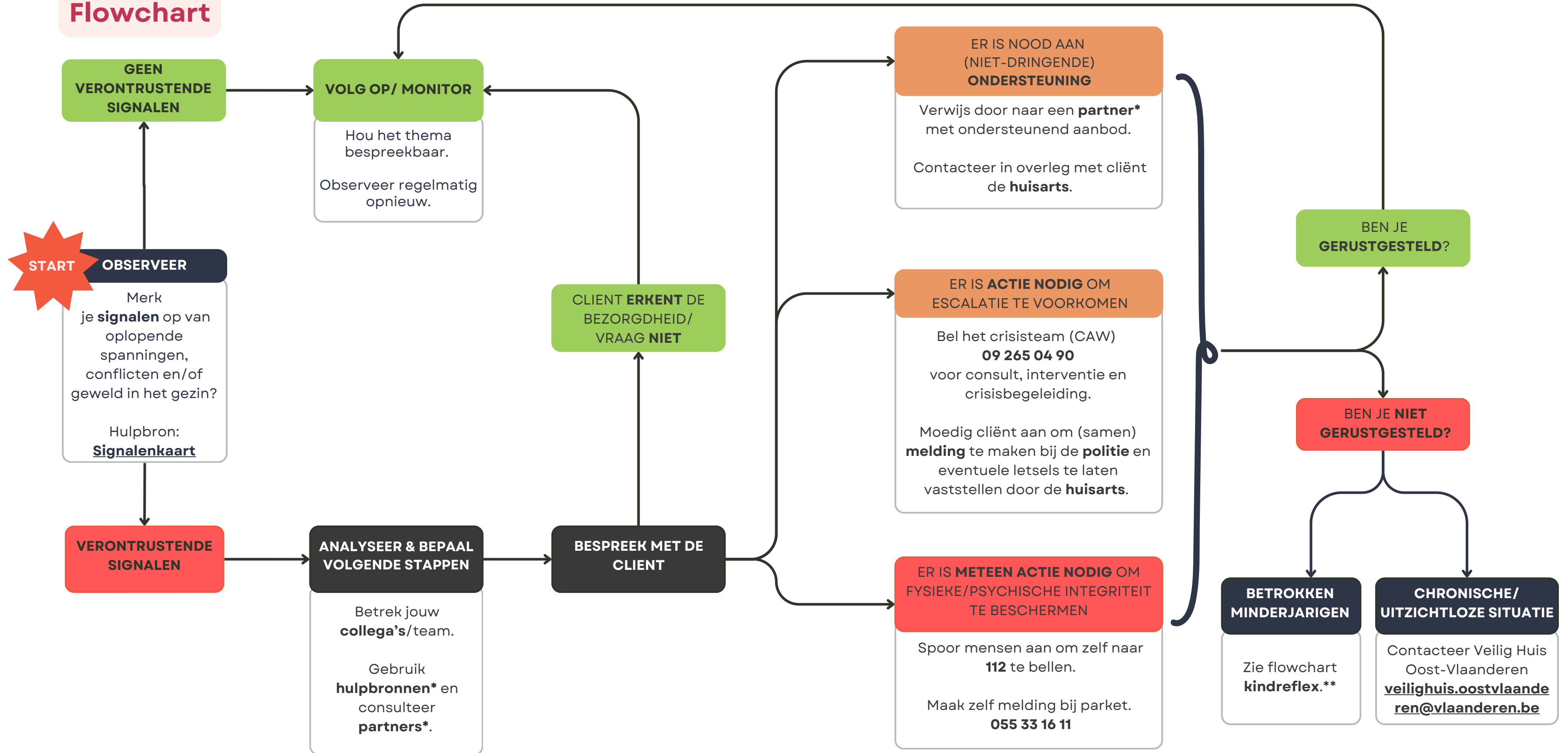
Dit alles maakt van IFG een thema dat door vele domeinen beïnvloed kan worden. Als hulpverlener speel jij hierin een belangrijke rol. Merk je signalen op? Bied dat **luisterende oor**, durf **signalen bespreekbaar** maken, **informeer** je cliënt over de mogelijkheden, betrek de juiste **diensten** en ga samen op zoek naar hoe het anders kan. Probeer hierin het **tempo** van de cliënt te respecteren, maar durf ook te spreken wanneer het nodig is.

Enkele handige tools:

- Signalenkaart voor IFG
- Consultfunctie van organisaties met meer expertise
- Flowchart IFG

INTRAFAMILIAAL GEWELD

Flowchart

INTRAFAMILIAAL GEWELD

Hulpbronnen en partners

HULPBRONNEN

Informatie voor slachtoffers
Slachtofferzorg

Hulp bij spreken over
opvoeden en veiligheid in
gezinnen
Kindreflex

Praten met vrouwen met
migratie-achtergrond over
geweld
ACCESS

Vermoeden van
vrouwelijke genitale
verminking
Detectometer

CONTACTEN VOOR CLIËNTEN

1712
Bel, mail, chat
Gratis + anoniem

Luisterende oren
Bij vragen over
partnergeweld bij
anderstaligen

Nu praat ik erover
voor minderjaren
Chat + mail
Anoniem + gratis

112 - App
Preventief installeren
Hulpdiensten inlichten
met 1 druk op de knop

MOGELIJKE PARTNERS OM MEE SAMEN TE WERKEN /NAAR DOOR TE VERWIJZEN

INDIVIDUELE BEGELEIDING

CAW Onthaal
0800 13 500

Slachtofferhulp CAW
Mail

**Diensten Maatschappelijk
Werk Mutualiteiten**
Ouderen

JAC Onthaal
Jongeren 12 -25 jaar
055 61 29 16

OverKop
Jongeren 16-24 jaar
Mail Ronse
Mail Zottegem

VZW TEJO Oudenaarde
Jongeren
055 61 49 32

KOPPELS

**Team Partnerconflict
en geweld CAW**
Mits doorverwijzing
door hulpverlener
09 432 03 01

Eerstelijnspsychologen
Psychologen kortdurend traject

CGG Zuid-Oost-Vlaanderen
Geestelijke gezondheid
078 155 570

GEZINNEN

RTJ De Tafels
1 Gezin 1 Plan
09 376 70 58

Kind & Gezin
zwangerschap - school
078 150 100

**Centra voor
leerlingenbegeleiding**
Schoolgaande kinderen
GO! CLB
055 33 74 70
Vrij CLB
055 31 38 62

Filmpjes CAW

Bekijk [hier](#) enkele informatieve
filmpjes over familiaal geweld &
het aanbod van CAW.

CONSULTLIJNEN PROFESSIONALS

Seksueel geweld
Zorgcentrum UZ Gent
09 332 80 80 (24u/24u)

Partnergeweld
**CAW Partnerconflict en
geweld**
09 432 03 01

Cultuursensitief handelen
in gezinnen onder
spanning
dOT
09 267 75 34

Genitale verminking
Huwelijksdwang
GAMS
02 219 43 30

Ouderenmis-
(be)handeling
VLOCO
078 15 15 70

Twijfel over melding bij
parket?
Consulteer hen anoniem
via 055 33 16 11.

Multidisciplinair overleg (MDO)

Bekijk samen met een partner hoe je een MDO kan
organiseren op maat van een casus.

Blijven jullie vastlopen?
Neem dan contact met het Veilig Huis!
veilighuis.oostvlaanderen@vlaanderen.be

CONTACT

Vragen over dit thema?

Neem contact op met één van de organisaties op de vorige slide.

Of contacteer Lotte Wylleman, Casusondersteuner IFG, Veilig Huis (Regio PZ Vlaamse Ardennen).

tel: 0475 66 28 25

mail: lotte.wylleman@oudenaarde.be

**Bedankt voor de aandacht
&
Veel succes!**

VRAGEN OF EEN FOUT GESPOT?

Merk je een fout in één van de instrumenten? Een link werkt niet meer?
Contactgegevens zijn niet meer correct? Je hebt een vraag over de tools?

Laat het weten aan de collega's van de eerstelijnszone Vlaamse Ardennen
via info@elz-vlar.be.

Zij passen het aan en verspreiden de juiste versie.

